

DECIZIE

28 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând cererile de recurs înaintate de Nesteriuc Vitali și Nesteriuc Iulia,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată cu valoare redusă înaintată de
OCN „Mogo Loans” SRL împotriva lui Nesteriuc Vitali și Nesteriuc Iulia cu privire
la încasarea în mod solidar a datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierilor din 26 mai 2022 ale Curții de Apel Chișinău, prin care
au fost respinse cererile înaintate de Nesteriuc Vitali și Nesteriuc Iulia cu privire la
repunerea în termen a apelurilor, fiind restituite cererile de apel împotriva hotărârii
din 04 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în temeiul art. 369 alin.
(1) lit. b) din Codul de procedură civilă,

c o n s t a t ă:

La 26 octombrie 2021, OCN „Mono Loans” SRL a înaintat cerere de chemare
în judecată împotriva lui Nesteriuc Vitali și Nesteriuc Iulia cu privire la încasarea în
mod solidar a datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 04 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a
admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de OCN „Mogo Loans” SRL
împotriva lui Nesteriuc Vitali și Nesteriuc Iulia cu privire la încasarea în mod solidar
a datoriei și cheltuielilor de judecată. S-au încasat în mod solidar de la Nesteriuc
Vitali și Nesteriuc Iulia beneficiul OCN „Mogo Loans” SRL datorita la împrumutul
acordat în baza contractului de împrumut nr. AG2635903 din 14 decembrie 2018 în
sumă de 37 161, 82 lei (treizeci și șapte mii una sute șizeci și unu lei 82 bani) și
cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în mărime de 1 148, 85 lei (una mie
una sută patruzeci și opt lei 85 bani). În rest acțiunea s-a respins, ca fiind
neîntemeiată.

La 19 aprilie 2022, Nesteriuc Vitali și Nesteriuc Iulia au depus cereri de apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând repunerea în termen a cererilor de apel, casarea hotărârii din 04 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și respingerea cererii de chemare în judecată din lipsă de temeii.

Prin încheierile din 26 mai 2022 ale Curții de Apel Chișinău, au fost respinse cererile înaintate de Nesteriuc Vitali și Nesteriuc Iulia cu privire la repunerea în termen a apelurilor, fiind restituite cererile de apel împotriva hotărârii din 04 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă.

La 01 august 2022, la Curtea Supremă de Justiție au fost înregistrate cererile de recurs înaintate de Nesteriuc Vitali și Nesteriuc Iulia împotriva încheierilor din 26 mai 2022 ale Curții de Apel Chișinău, prin care au solicitat casarea acestora și admiterea cererilor lor de repunere în termen a apelurilor.

În motivarea cererilor de recurs, s-a invocat faptul că recurenții nu au cunoscut despre existența hotărârii, examinarea cauzei a avut loc în lipsa părților, care nu au fost înștiințați despre data și ora ședinței de judecată. Astfel, recurenții consideră că au fost lipsiți de dreptul de a se apăra și a formula acțiune reconvențională.

Studiind materialele dosarului, în raport cu temeiurile invocate în cererile de recurs și prevederile legale, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Nesteriuc Vitali și Nesteriuc Iulia sunt neîntemeiate și necesită a fi respinse din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit materialelor cauzei, încheierile din 26 mai 2022 ale Curții de Apel Chișinău au fost expediate participanților la proces la 09 iunie 2022 (f.d. 88), însă la materialele cauzei nu există înregistrări care să certifice momentul recepționării acestora de către destinatari. Astfel, ținând cont de faptul că cererile de recurs au fost înregistrate la 01 august 2022, fiind expediate prin intermediul oficiului poștal la 20 iulie 2022 (f.d. 97, 98), Colegiul constată că recursurile au fost declarate în termen.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 428 din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs, emisă după examinarea recursului împotriva încheierii, rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii. Copia deciziei se remite părților în termen de 5 zile de la data emiterii.

În speță, se constată că prin încheierile din 26 mai 2022 ale Curții de Apel Chișinău, au fost respinse cererile înaintate de Nesteriuc Vitali și Nesteriuc Iulia cu privire la repunerea în termen a apelurilor, fiind restituite cererile de apel împotriva hotărârii din 04 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă.

Potrivit art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Potrivit prevederilor art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Mai mult, dispozițiile art. 362 alin. (3) din Codul de procedură civilă constituie o garanție a dreptului de apărare, legiuitorul urmărind că persoanele, care din motive întemeiate au omis termenul de apel, pot fi repuse de către instanța de apel, în baza cererii. Totodată, repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Potrivit cererilor de recurs, recurenții au invocat faptul că nu au cunoscut despre existența hotărârii, examinarea cauzei a avut loc în lipsa părților, care nu au fost înștiințați despre data și ora ședinței de judecată. Astfel, recurenții consideră că au fost lipsiți de dreptul de a se apăra și a formula acțiune reconvențională.

Respectiv, recurenții consideră incorectă soluția instanței de apel cu privire la respingerea cererilor lor de repunere în termen a apelurilor, or termenul de declarare a apelului a fost omis motivat.

Totodată, recurenții consideră că urmau să fie repuși în termenul de declarare a apelului, dat fiind faptul că prima instanță le-a încălcat drepturile procedurale.

Examinând minuțios materialele cauzei, Colegiul conchide că argumentele invocate în cererile de recurs nu pot fi reținute, or acestea sunt neîntemeiate.

Astfel, Colegiul examinează legalitatea și temeinicia încheierilor din 26 mai 2022 ale Curții de Apel Chișinău la momentul pronunțării acestora. Respectiv, solicitând prin cererile de apel din 19 aprilie 2022 repunerea în termen a apelurilor, recurenții nu au indicat momentul în care au aflat despre existența hotărârii primei instanțe, nu au concretizat circumstanțele în care le-a devenit cunoscut conținutul hotărârii sau circumstanțele care i-au împiedicat să conteste actul judecătoresc în termen, omițând să anexeze dovezi care să certifice cele invocate.

Totodată, instanța de recurs atrage atenția asupra faptului că prima instanță le-a expedit recurenților încheierea din 01 noiembrie 2021 prin care a acceptat spre examinare cererea de chemare în judecată, explicându-le dreptul de a depune referință și probe suplimentare, precum și dreptul de a înainta acțiune reconvențională. Totodată, părților le-a fost comunicat faptul că litigiul va fi examinat fără citarea părților și le-a fost fixat un termen în care să depună referința și probele suplimentare (f.d. 54, 55). Această încheiere a fost recepționată de către recurenți la 16 noiembrie 2022, fapt confirmat prin semnătura lui Nesteriuc Vitali din avizul de recepție (f.d. 58).

Materialele cauzei atestă faptul că, argumentele recurenților cu privire la încălcarea drepturilor lor de către prima instanță, sunt neîntemeiate, or, aceștia au cunoscut despre existența litigiului și nu s-au conformat încheierii din 01 noiembrie 2021, evitând să se expună asupra acțiunii printr-o referință sau să facă uz de dreptul lor de a înainta o cerere reconvențională.

Mai mult, dispozitivul hotărârii din 04 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, le-a fost expediat recurenților la 04 februarie 2022 (f.d. 61).

Este de menționat că, potrivit pct. 5 al Dispoziției nr. 5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, prin derogare de la Capitolul VI al Legii Nr. 212 din 24 iunie 2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, pe perioada stării de urgență se stabilesc următoarele măsuri specifice în domeniul justiției, și anume cauzele civile se suspendă de drept examinarea de către instanțele de judecată a cauzelor civile, fiind exceptate de la suspendare cauzele civile: a) privind eliberarea ordonanțelor de protecție; b) privind confiscarea averii nejustificate în folosul statului; c) privind încuviințarea spitalizării forțate și tratamentului forțat; d) privind aplicarea măsurilor asiguratorii; e) privind încasarea pensiei de întreținere a copiilor; f) privind instituirea măsurilor de ocrotire judiciară. Termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile care se suspendă de drept, aflate în curs la data intrării în vigoare a prezentei dispoziții, se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență. În cauzele care se suspendă de drept, în care au fost exercitate căi de atac până la data emiterii prezentei dispoziții, dosarele se înaintează instanței competente după încetarea stării de urgență. După încetarea stării de urgență, judecarea cauzelor civile suspendate de drept conform prezentei dispoziții, se reia din oficiu, în termen de 10 zile de la încetarea stării de urgență, instanța de judecată va lua măsuri pentru fixarea termenelor de judecată și citarea părților.

Totodată, prin pct. 18 al Dispoziției nr. 9 din 10 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, a fost modificată Dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022 după cum urmează: punctul 5.1.1 litera e) se completează cu textul „și/sau stabilirea domiciliului copilului minor”; se completează cu literele g)-i) cu următorul cuprins: „g) *privind cererile cu valoare redusă*; h) privind încuviințarea adopției; i) privind repararea prejudiciului cauzat prin vătămarea sănătății sau prin cauzarea morții.”

Prin Dispoziția nr. 13 din 31 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, s-a dispus excluderea măsurilor specifice în domeniul justiției și s-a abrogat punctul 5 din Dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022, cu modificările ulterioare, a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, începând cu data de 04 aprilie 2022.

Respectiv, reieșind din prevederile Dispoziției nr. 9 din 10 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, examinarea cererilor cu valoare redusă a fost suspendată o perioadă scurtă de timp, între 02 martie 2022 și 10 martie 2022. Astfel, înregistrarea cererilor de apel tocmai la 19 aprilie 2022, este vădit tardivă, iar apelanții nu au formulat argumente convingătoare în privința motivelor de omitere a termenului de apel și nu au prezentat probe întru susținerea solicitărilor de repunere a cererilor de apel în termen.

În așa mod, examinând solicitarea apelanților de repunere în termen a apelurilor, Curtea de Apel Chișinău întemeiat a respins-o, deoarece argumentele apelanților sunt declarative.

Colegiul relevă că, potrivit art. 61 din Codul de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Suplimentar, în conformitate cu prevederile art. 116 din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Colegiul reiterează faptul că instanța de recurs verifică legalitatea și temeinicia încheierii supuse recursului la momentul adoptării acesteia. În așa mod, materialele cauzei atestă faptul că, la data pronunțării încheierilor contestate, la materialele cauzei nu erau anexate probe incontestabile care să certifice faptul imposibilității apelanților de a contesta hotărârea în termen. Respectiv, Colegiul susține poziția instanței de apel cu privire la faptul că apelanții nu au probat motivele omiterii termenului de depunere a cererilor de apel.

Astfel, legislația procedurală de rând cu stabilirea anumitor drepturi procedurale participanților la proces, instituie și obligația părților de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale, în scopul contracarării oricăror abuzuri de drepturi, la caz, crearea unei concluzii false de prelungire a termenului de depunere a apelului. Respectiv, reînnoirea acestui termen pe motive, care nu au putere de convingere, poate fi contrară principiului securității raporturilor juridice.

Potrivit dispozițiilor art. 10 alin. (1)-(3) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Articolul 6 par. (1) al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, garantează fiecăruia dreptul de a se adresa unui tribunal pentru ca ultimul să se pronunțe asupra drepturilor și obligațiilor sale civile. În acest sens, este de menționat că limitarea accesului la o curte sau la un tribunal nu se conciliază cu art. 6 par. (1) al Convenției decât în cazul în care acestea urmăresc un scop legitim și există un raport de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul vizat.

Din această perspectivă, instanța de recurs concluzionează că, recursurile declarate de Nesteriuc Vitali și Nesteriuc Iulia împotriva încheierilor din 26 mai 2022 ale Curții de Apel Chișinău, sunt neîntemeiate, iar actele de discreție ale instanței de apel urmează a fi menținute de către instanța de recurs.

Luând în considerație cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se resping recursurile declarate de Nesteriuc Vitali și Nesteriuc Iulia.

Se mențin încheierile din 26 mai 2022 ale Curții de Apel Chișinău, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată cu valoare redusă înaintată de OCN „Mogo Loans” SRL împotriva lui Nesteriuc Vitali și Nesteriuc Iulia cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Maria Ghervas